

ПОЛЬОВА ПРАКТИКА З КУРСУ «БІОГЕОГРАФІЯ»
2023-2024 навчальний рік

Польова практика з курсу «Біогеографія» не тільки закріплює набуті теоретичні знання, але й значно розширює та поглиблює їх. На заняттях з польової практики студенти вчаться визначати багатство флори та фауни місцевості, встановлювати особливості формування природних угрупованнях та їх склад, проводити дослідницьку роботу. Значна увага приділяється питанням екологічних пристосувань рослин та тварин до життя в певних умовах середовища, простежуються напрямки впливу людської діяльності на складові біогеоценозів та їх наслідки. Ці знання є важливими для сприйняття студентами оскільки дають можливість не тільки побачити екологічні проблеми а й вчать розв’язувати їх.

Оволодіння методами біогеографічних досліджень сприяють формуванню наукової картини світу на основі вивчення загально-біологічних законів і закономірностей, засвоєння системи знань про принципи функціонування живого, взаємозв’язки між компонентами живої і неживої природи, роллю людини у формуванні природного середовища та його складових.

Студенти заздалегідь отримують завдання для самопідготовки які включають: фізико-географічну характеристику району практики, опис флори та фауни місцевості, опис рослинних угруповань, методику майбутніх досліджень, інструкцію з техніки безпеки та список необхідного спорядження.

Робота проводиться у індивідуальній та груповій (бригадній) формі.

Бази проведення навчальної практики

1. Ботанічний сад імені О.В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, проспект Академіка Глушкова 2; м. Київ, 01032, вул. С. Петлюри, 1.
2. Ботані́чний сад Націона́льного університе́ту біоресурсів та природокористування України, Україна, 03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15
3. Київський зоопарк просп. Берестейський, 32, м. Київ, 04116

ДЕНЬ 1 (КАМЕРАЛЬНИЙ)

ТЕМА: **Зміст, мета, завдання польової практики.**

МЕТА: Ознайомитись з програмою польової практики з курсу «Біогеографія» та основними методами проведення польових досліджень.

ЗАВДАННЯ:

1. Використовуючи методичний посібник ознайомитись із завданнями які виносяться на індивідуальне опрацювання студентів і приступити до їх виконання.
2. Вивчити інструктивну картку про правила техніки безпеки під час проходження польової практики. Розписатися в журналі та щоденнику про те, що ви знаєте правила поведінки та зобов’язуєтесь їх виконувати
3. Використовуючи матеріали посібника повторити опорні терміни та поняття курсу.
4. Використовуючи матеріали посібника ознайомтесь з основними методами польових біогеографічних досліджень.
5. Використовуючи додаток посібника заготуйте необхідне спорядження.

ДЕНЬ 2

ТЕМА: **Дослідження біогеоценозів лісу**

МЕТА: Опанувати навики проведення польових досліджень, зробити біогеографічний опис ділянки асоціації лісового біоценозу.

МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ: карта (або схема) досліджуваного біогеоценозу, визначник рослин, визначник тварин, робочий щоденник, олівець, лупа, сачок, морилка, фіксатор, пінцет, баночки, чи контейнери, для збору живих тварин, фотоапарат, альбом для зарисовок, рулетка, мірний шнур, ніж, лопата, поліетиленові пакети, ґрунтовий бур, або циліндр з облямованим нижнім краєм, пробірки чи прозорі склянки, розлінований на квадрати папір.

ЗАВДАННЯ:

1. Використовуючи метеріали посібника провести дослідження ділянки асоціації лісового фітоценозу.
2. Сфотографувати та описати флористичний склад та життєві форми фітоценозу у відповідності до сформованих ярусів.
3. Сфотографувати та описати фауну хребетних тварин лісу
4. Сфотографувати та описати фауну безхребетних тварин лісу
5. Побудувати ланцюг живлення досліджуваного біогеоценозу
6. Дослідити та проаналізувати характер антропогенного втручання та його наслідки.
7. Зробити висновки.

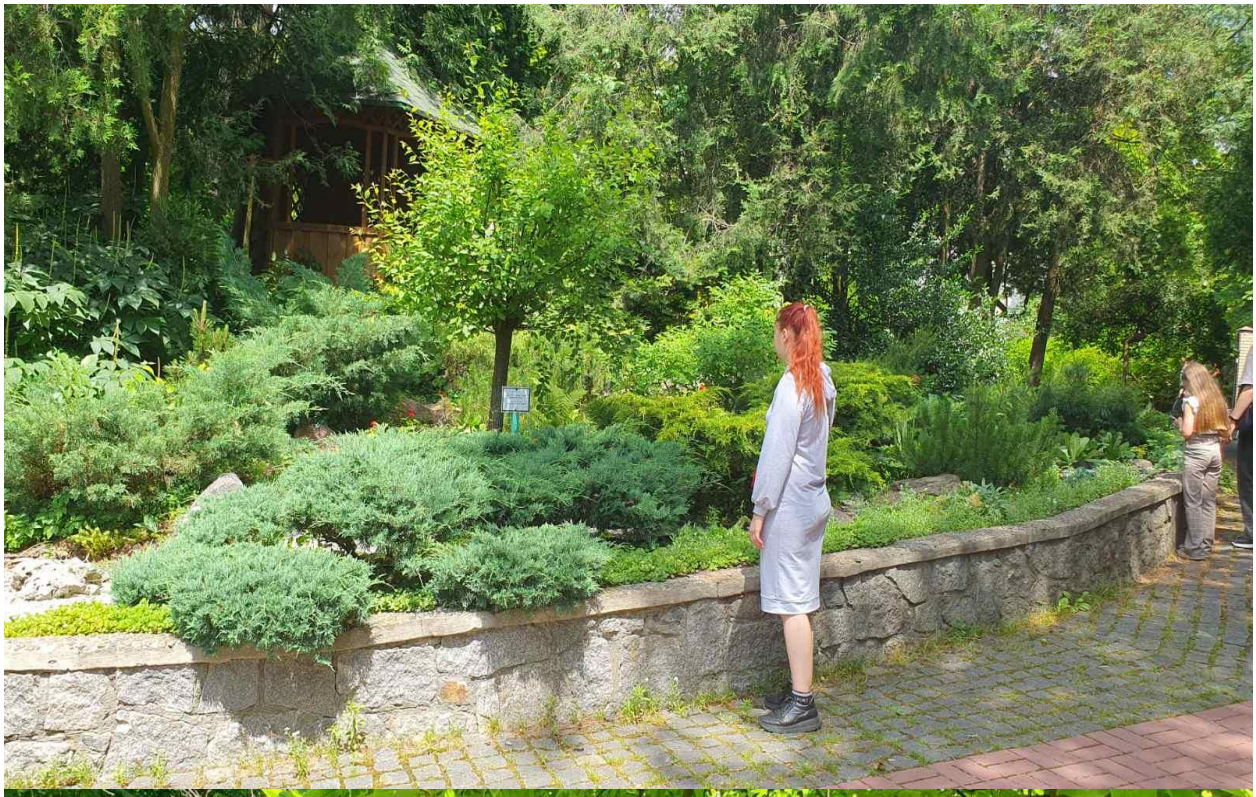

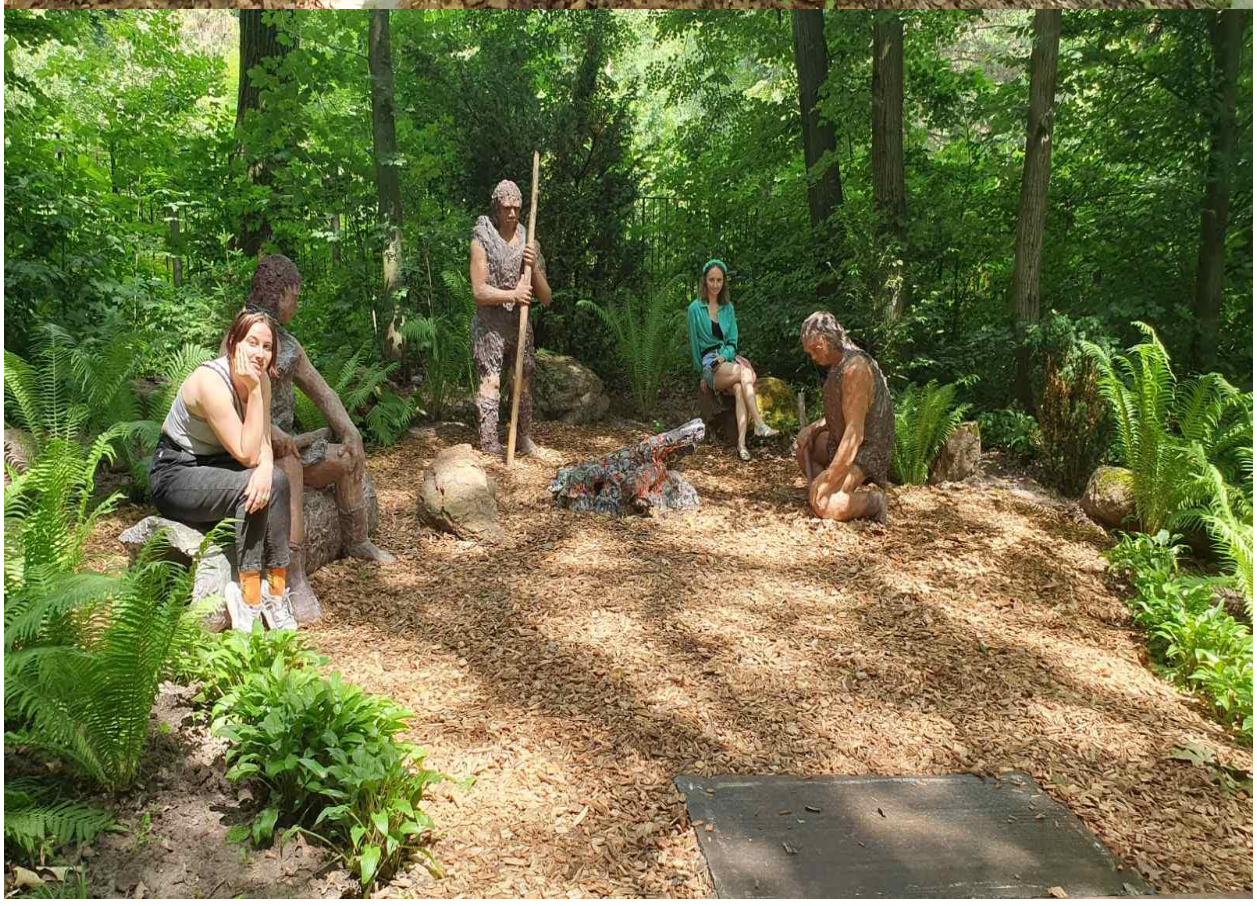

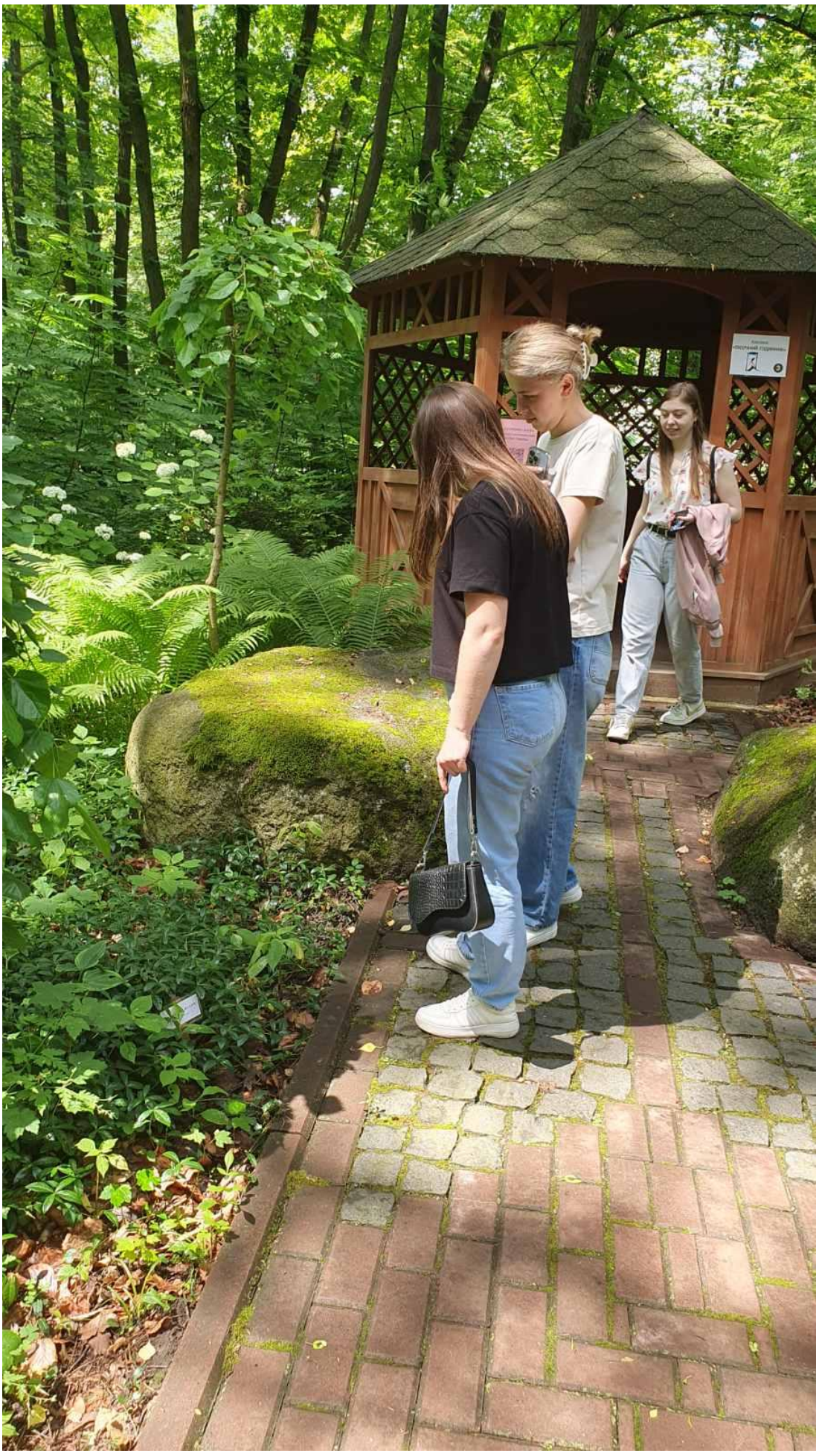

ДЕНЬ 3

ТЕМА: **Дослідження біогеоценозів луків**

МЕТА: Зробити біогеографічний опис асоціації лучного біоценозу.

МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ: карта (або схема) досліджуваного біогеоценозу, визначник рослин, визначник тварин, робочий щоденник, олівець, лупа, сачок, морилка, фіксатор, пінцет, баночки, чи контейнери, для збору живих тварин, фотоапарат, альбом для зарисовок, рулетка, мірний шнур, ніж, лопата, поліетиленові пакети, ґрунтовий бур, або циліндр з облямованим нижнім краєм, пробірки чи прозорі склянки, розлінований на квадрати папір.

ЗАВДАННЯ:

1. Використовуючи метеріали посібника проведіть дослідження ділянки асоціації лучного біоценозу.
2. Описати флористичний склад луків.
3. Встановити екологічні групи (вказати вид).
4. Сфотографувати та описати фауну хребетних тварин луків.
5. Сфотографувати та описати фауну безхребетних тварин луків.
6. Побудувати ланцюг живлення досліджуваного біогеоценозу
7. Дослідити та проаналізувати характер антропогенного втручання та його наслідки.
8. Зробити висновки.

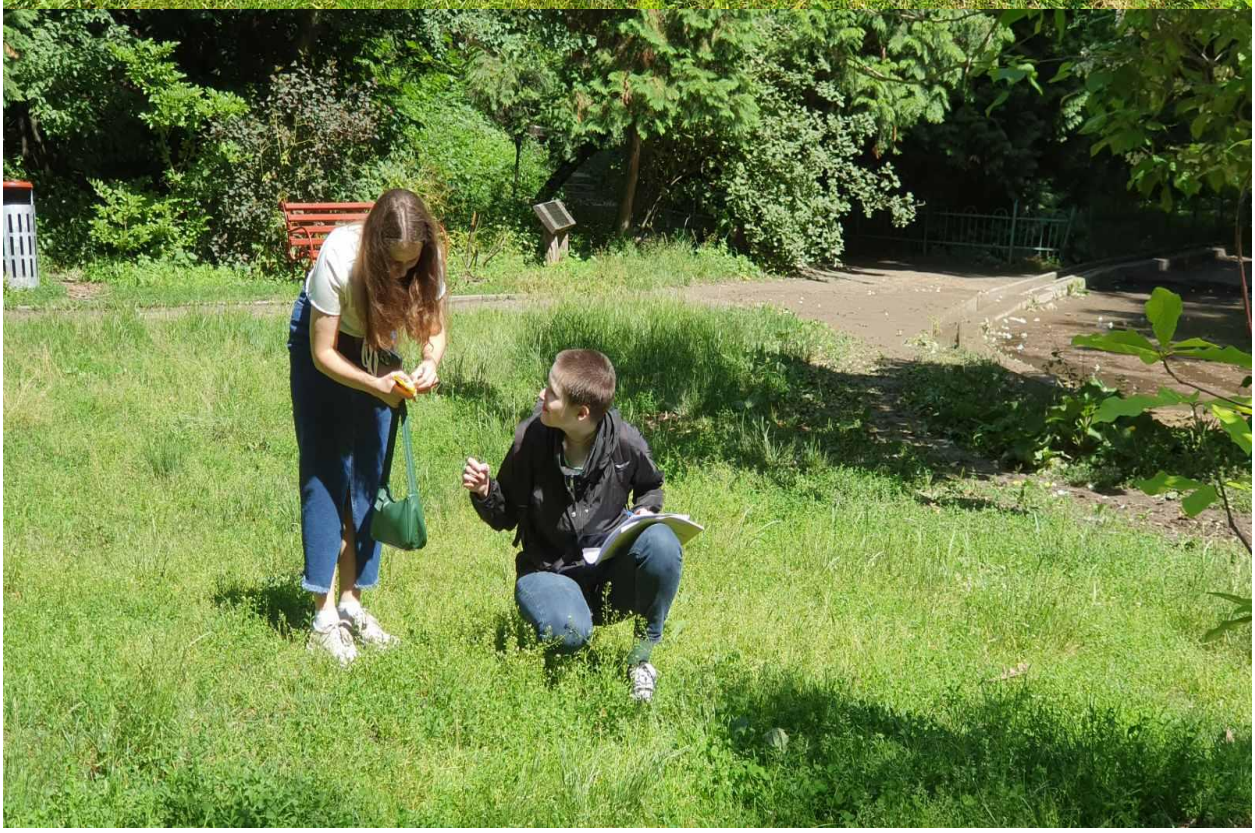

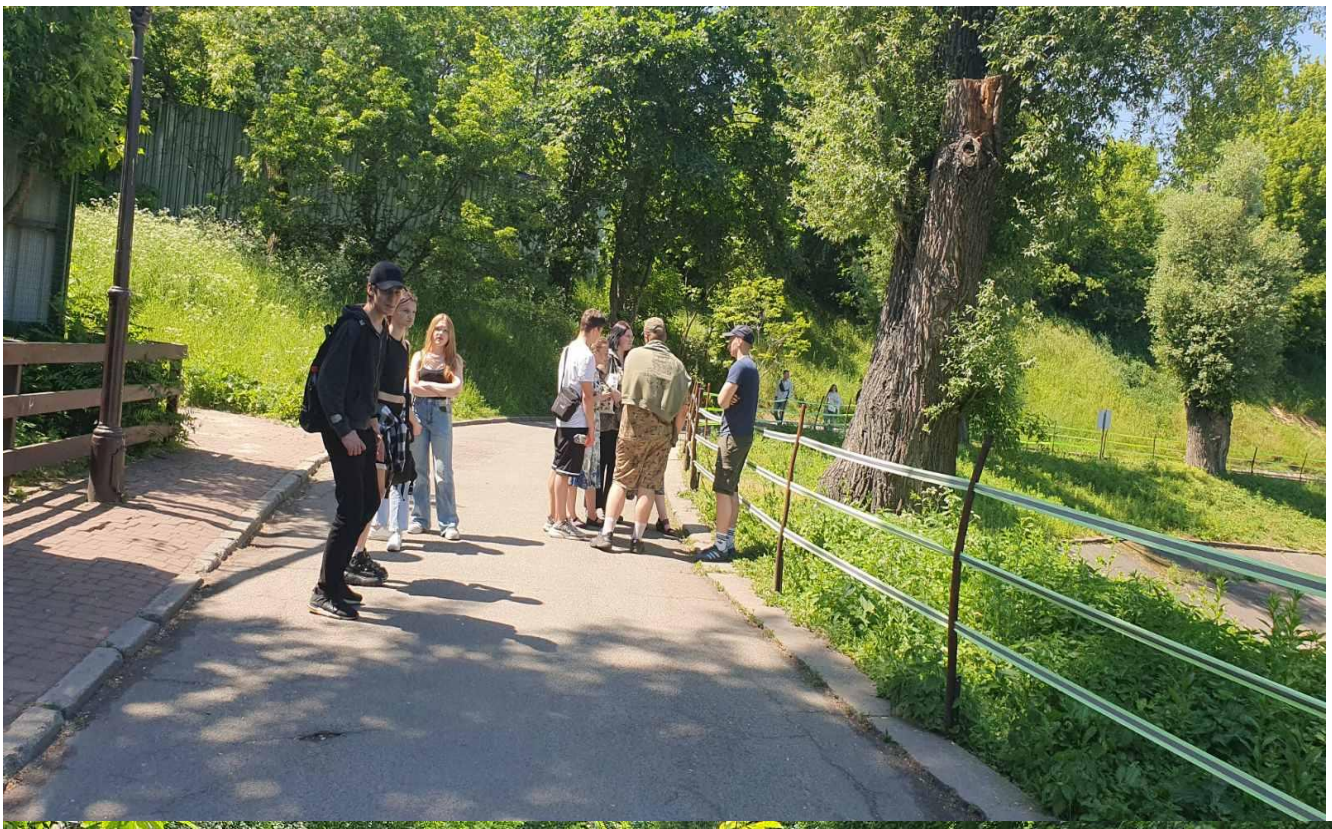

ДЕНЬ 4

ТЕМА: **Водні та прибережні біогеоценози** МЕТА: Зробити біогеографічний опис асоціації водних та прибережних біоценозів.

МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ: карта (або схема) досліджуваного біогеоценозу, визначник рослин, визначник тварин, робочий щоденник, олівець, лупа, сачок, морилка, фіксатор, пінцет, баночки, чи контейнери, для збору живих тварин, фотоапарат, альбом для зарисовок, рулетка, мірний шнур, ніж, лопата, поліетиленові пакети, ґрунтовий бур, або циліндр з облямованим нижнім краєм, пробірки чи прозорі склянки, розлінований на квадрати папір, ємкості для водних безхребетних.

ЗАВДАННЯ:

1. Використовуючи метеріали посібника провести дослідження ділянки асоціації водного біоценозу
2. Сфотографувати та описати флористичний склад та життєві форми фітоценозу у відповідності до сформованих ярусів.
3. Встановити екологічні групи (вказати вид).
4. Сфотографувати та описати фауну хребетних тварин.
5. Сфотографувати та описати фауну безхребетних тварин.
6. Побудувати ланцюг живлення досліджуваного біогеоценозу
7. На основі проведених досліджень скласти карту рослинності на водоймі.
8. Дослідити та проаналізувати характер антропогенного втручання та його наслідки.
9. Зробити висновки.

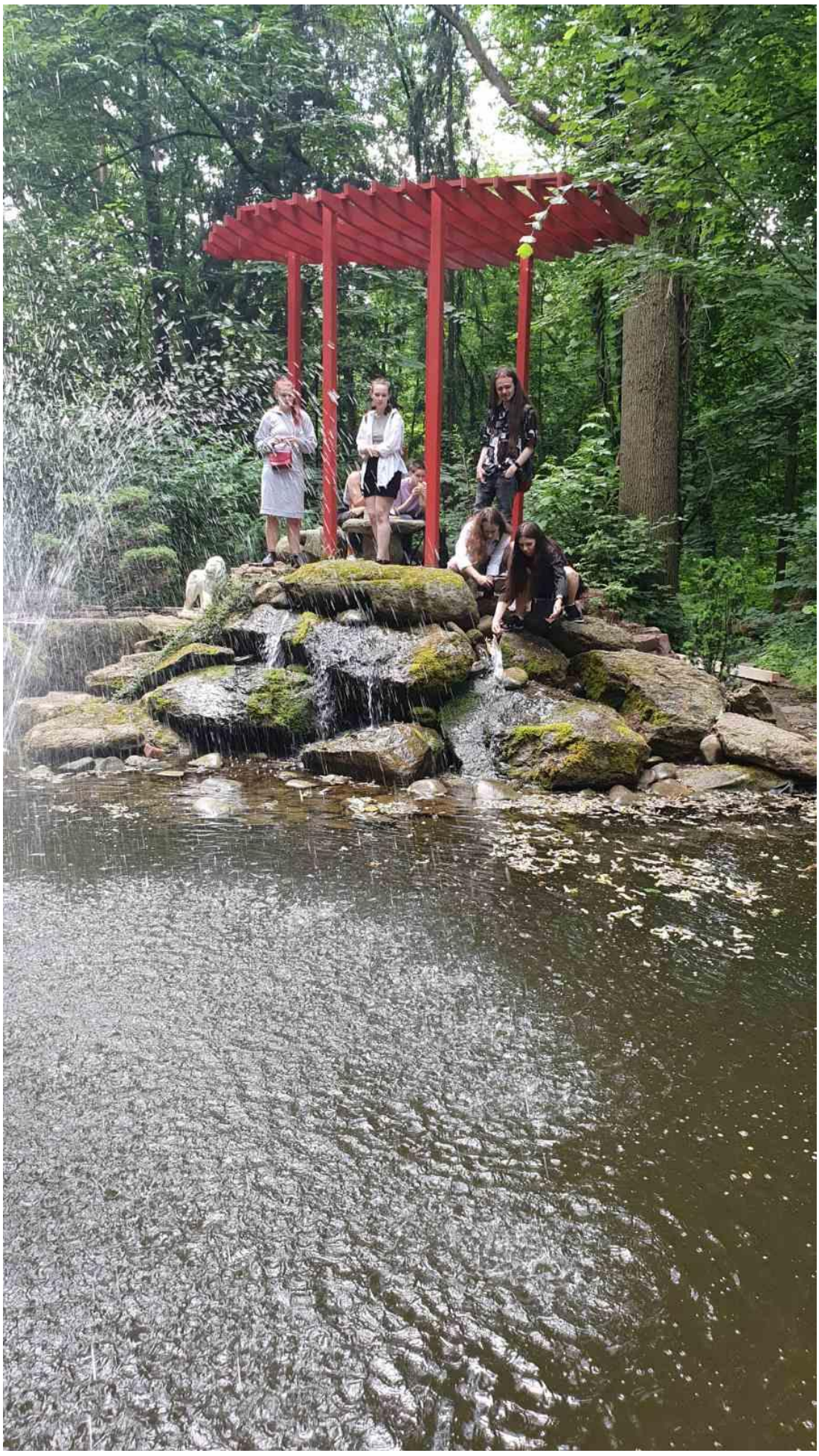

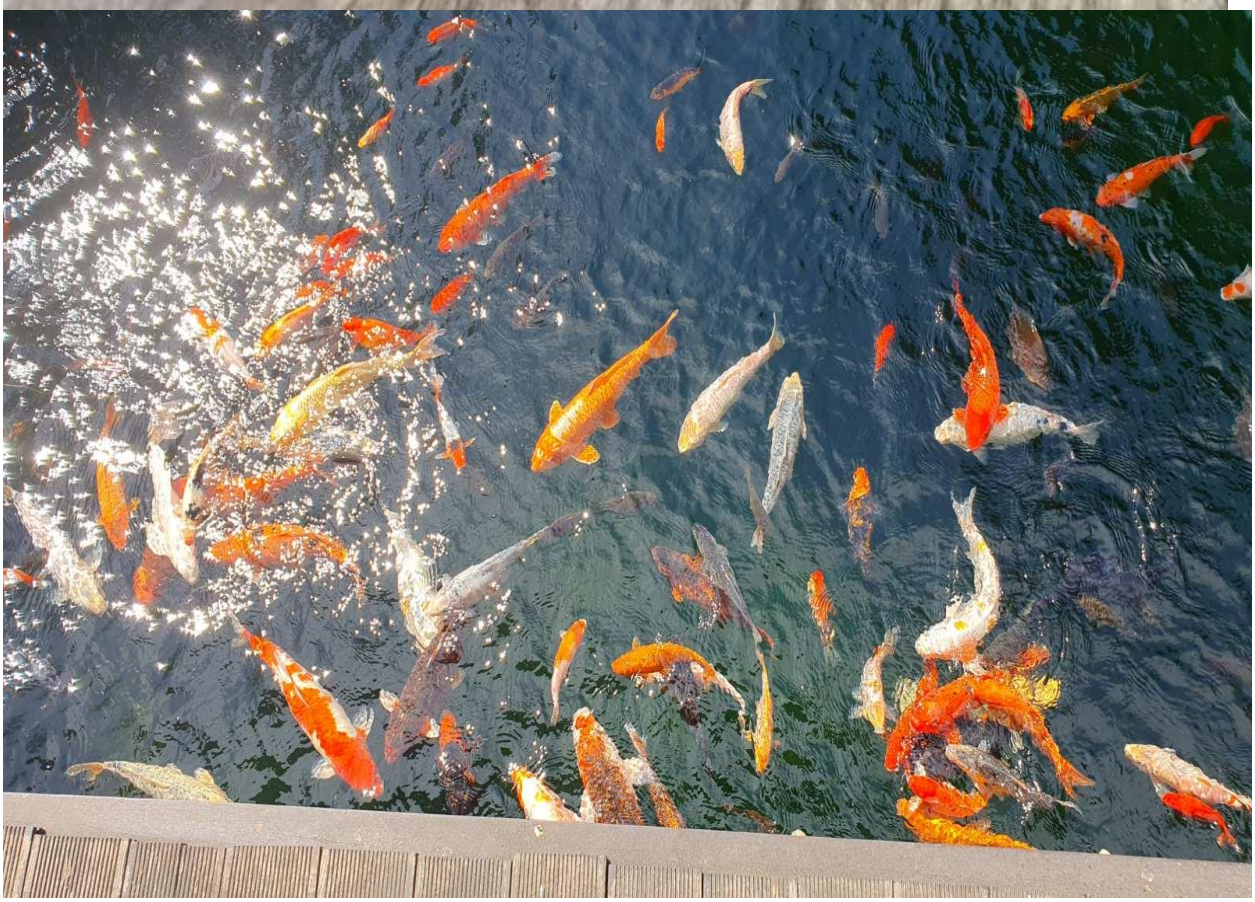

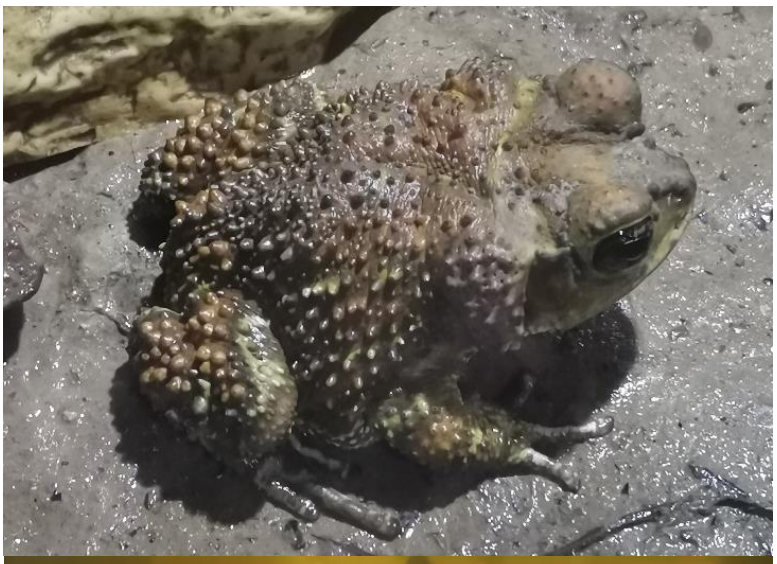

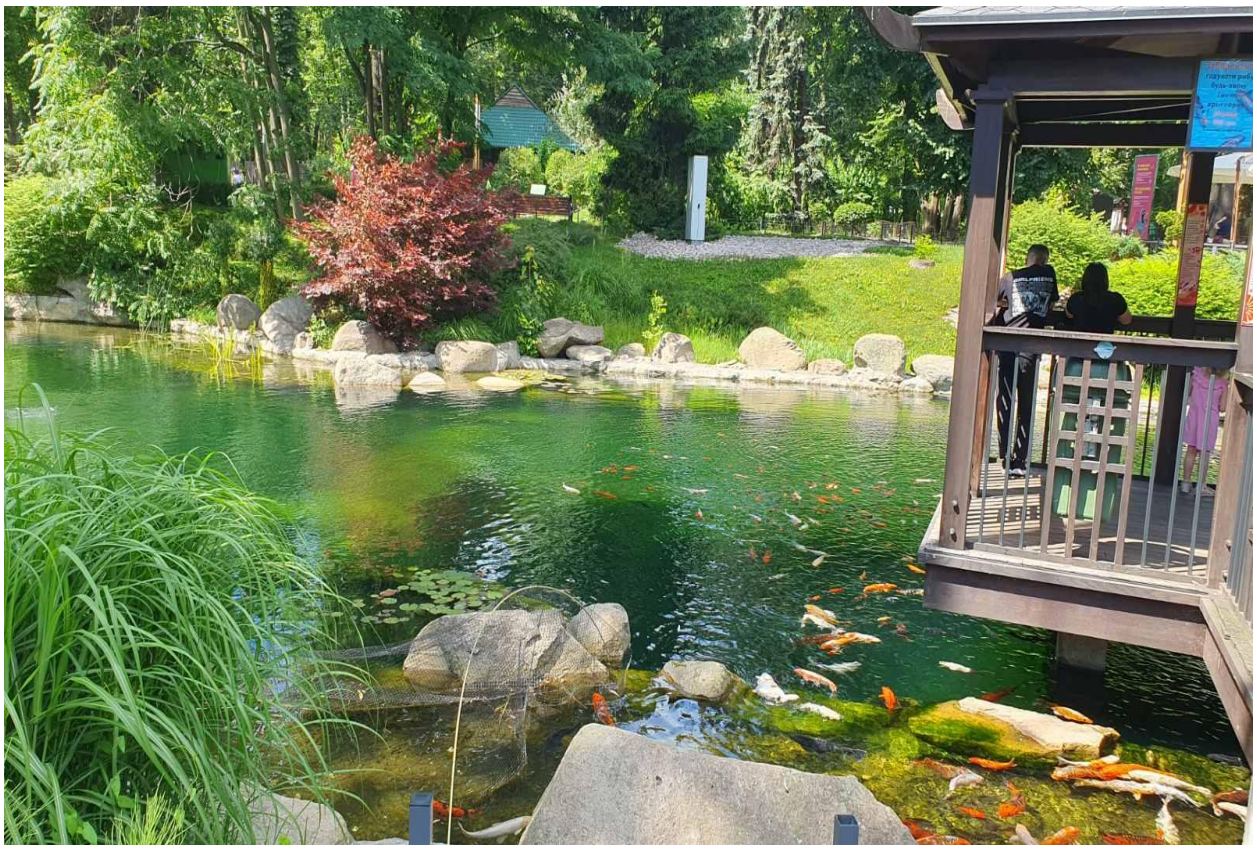

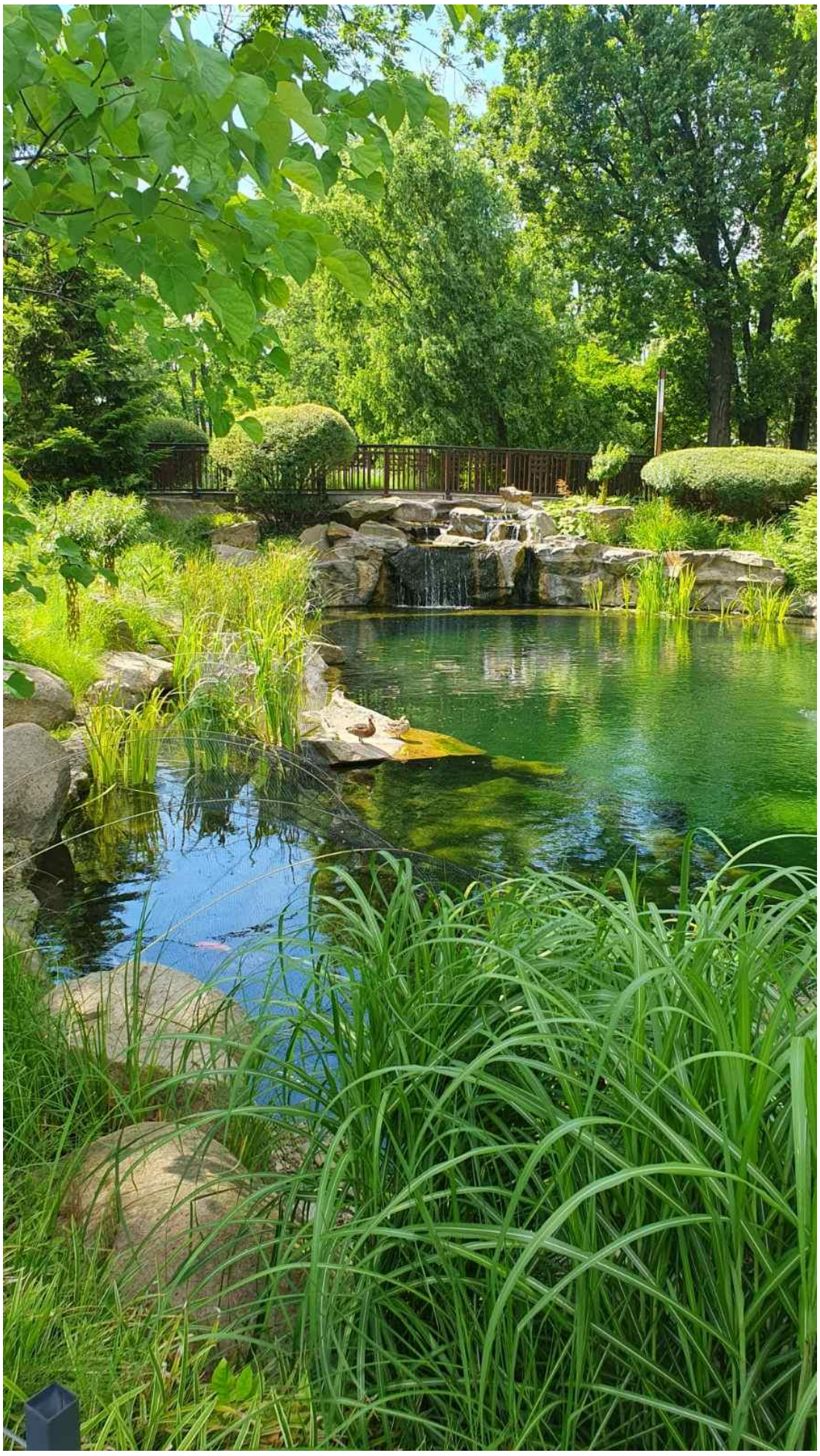

ДЕНЬ 6

ТЕМА: **Фауністичне багатство Земної кулі**

МЕТА: Дослідити поширення, статус, морфологію та екологічні потреби представників фауни планети, що мешкають у Київському зоопарку.

МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ: Фотоапарат, диктофон, блокнот для записів, олівець, ручка.

ЗАВДАННЯ:

1. Використовуючи інформаційні джерела підготувати доповідь про історію, основні функції, сучасний стан, кількість тварин, напрямки діяльності та міжнародну співпрацю зоопарку.
2. Ознайомитись із матшрутизатором та встановити етапи дослідження.
3. На кожному з етапів дослідження визначити вид, зафотографувати тварину, встановити природний ареал, відомості про сучасний стан і заходи щодо збереження.
4. Зробити висновки, підготувати фотозвіт.

ТВАРИНИ
ЧЕРВОНОЇ КНИГИ

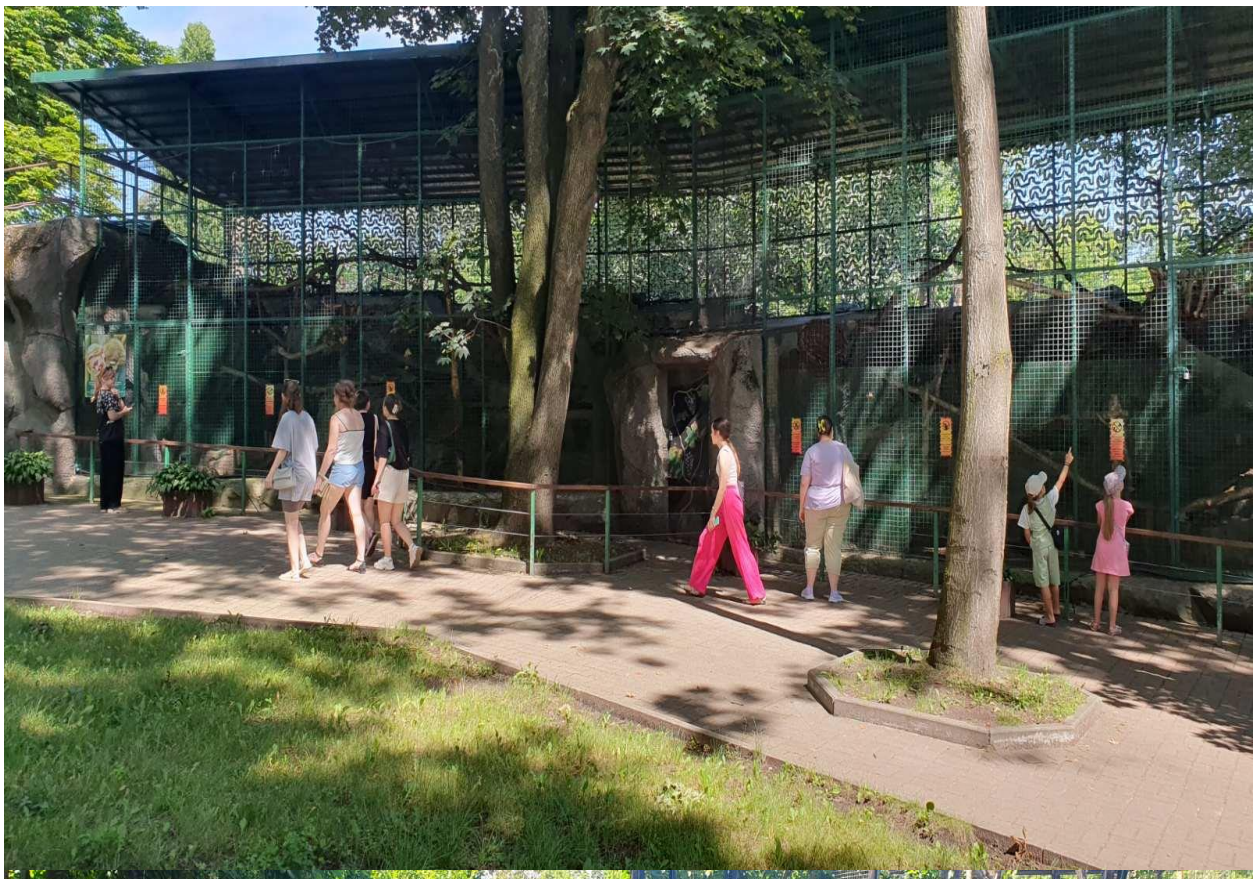

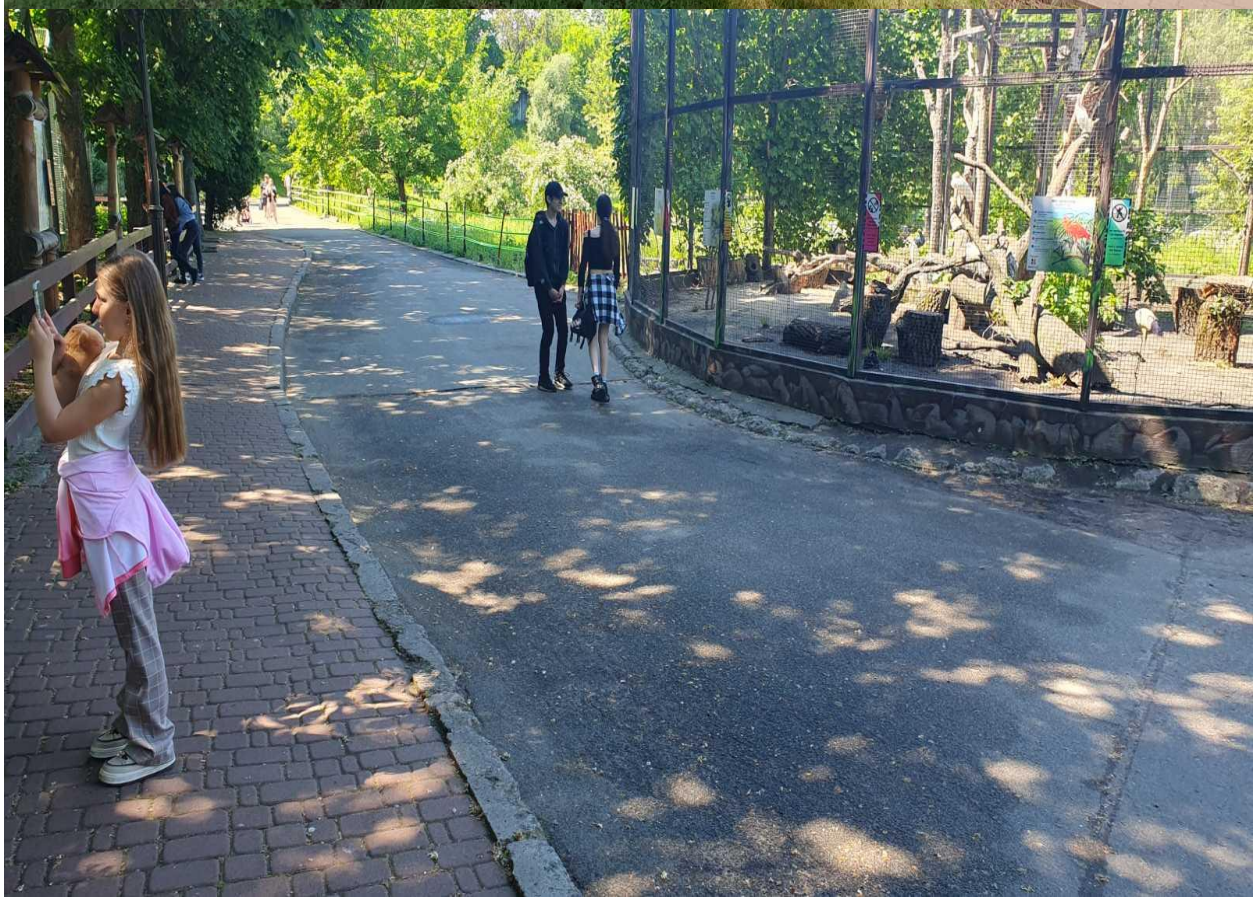

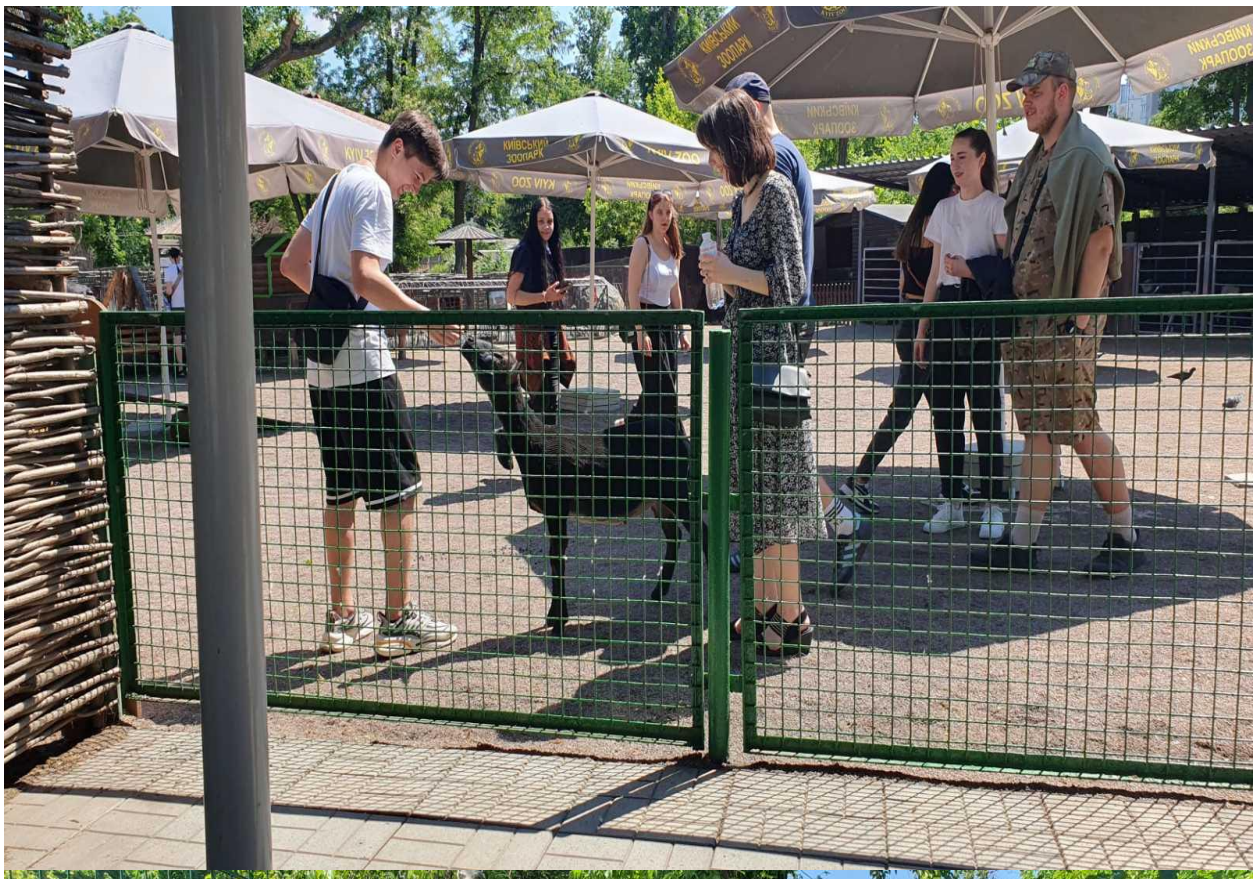
KYIV ZOO
KYIVSKYI ZOOPARK

ДЕНЬ 7 Звіт за практику.